

گزارش سوال چهارم تمرین سری دوم بیو انفورماتیک:

در این تمرین قصد داریم با استفاده از برنامه‌ای که در تمرین قبل نوشته بودیم، الگوریتم **Star** را پیاده‌سازی کنیم. به عنوان ورودی، به الگوریتم 4 توالی دلخواه با حداقل طول 6 بدهیم و خروجی را که یک همترازی چندگانه هست، چاپ می‌کنیم. در این برنامه، کد نوشته شده در تمرین قبل را در تابع **alignment** نگه‌داری می‌کنیم. که به عنوان ورودی 2 رشته را می‌گیرد و در خروجی، **align** شده‌ی رشته‌ی اول و دوم و **score** محاسبه شده برای این **alignment** را باز می‌گرداند. تفاوتی که در این تمرین روی کد تمرین قبل دادیم به این شکل است که از بین چند حالت **alignment** با بیش‌ترین **score** ای که در خروجی آن برنامه داشتیم، تنها باید **alignment** ای در این تمرین در خروجی این تابع بازگردانده شود که در رشته‌های **align** شده، **gap** ها در سمت راست ترین حالت ممکن نسبت به بقیه‌ی رشته‌ها باشند.

برای هندل کردن این موضوع در تابع **alignment**:

1. **index** گپ‌ها در رشته‌های اول جفت رشته‌های خروجی الگوریتم را در دیکشنری **gap_index_state**

و **index** گپ‌ها در رشته‌های دوم را در **gap_index_state2** قرار می‌دهیم.

```
256 gap_index_state = {}
257 gap_index_state2 = {}
258 for state in answer_dict:
259     gap_index_state[state] = []
260     for i in range(len(state)):
261         if state[i] == "-":
262             gap_index_state[state].append(i)
263
264     for i in range(len(answer_dict[state])):
265         gap_index_state2[answer_dict[state][i]] = []
266         for j in range(len(answer_dict[state][i])):
267             if answer_dict[state][i][j] == "-":
268                 gap_index_state2[answer_dict[state][i]].append(j)
269
```

برای مثال برای دو رشته‌ی **ATCGTTGAT** و **ATCGGAAT**، تمام **alignment**‌های با بیش‌ترین امتیاز به این صورت است:

```
ATCGTTGAT
ATCG-GAAT
****
ATCGTTGAT
ATCGG-AAT
****
ATCGTTGAT
ATCGGA-AT
****
```

و **gap_index_state** و **gap_index_state2** به این صورت هستند:

```
gap_index_state:
{'ATCGTTGAT': []}
gap_index_state2:
{'ATCG-GAAT': [4], 'ATCGG-AAT': [5], 'ATCGGA-AT': [6]}
```

2. سپس اول از بین رشته های اول در جفت رشته های با بیش ترین امتیاز alignment، رشته ای که index گپ در آن بیش تر باشد را نگه می داریم .

```

v = list(gap_index_state2.values())
k = list(gap_index_state2.keys())
if len(v[0]) == 0 or len(k) == 1:
    seq_test = k[0]
else:
    for i in range(len(v[0])):
        max2 = -1
        index = 0
        t = 0
        for j in range(len(v)):
            if v[j][i] > max2:
                max2 = v[j][i]
                index = j
            elif v[j][i] == max2:
                t = t + 1

        if t < len(v) - 1:
            seq_test = k[index]
            break

answer_dict[state].clear()
answer_dict[state].append(seq_test)

```

3. سپس از بین رشته های دوم متناظر با آن رشته ی اول انتخاب شده، رشته ای که index گپ بالاتری داشته باشد را انتخاب می کنیم. و رشته ی اول و دوم انتخاب شده را در sequence1 و sequence2 قرار می دهیم و تنها امتیاز این همترازی را بدست می آوریم .

```

v = list(gap_index_state.values())
k = list(gap_index_state.keys())
if len(v[0]) == 0 or len(k) == 1:
    sequence1 = k[0]
    sequence2 = answer_dict[k[0]][0]
else:
    for i in range(len(v[0])):
        max2 = -1
        index = 0
        t = 0
        for j in range(len(v)):
            if v[j][i] > max2:
                max2 = v[j][i]
                index = j
            elif v[j][i] == max2:
                t = t + 1

        if t < len(v) - 1:
            sequence1 = k[index]
            sequence2 = answer_dict[k[index]][0]
            break

```

خروجی alignment دو رشته ی فوق:

```

-----
ATCGTTGAT
ATCGGA-AT

```

در برنامه اصلی ابتدا 4 رشته ی ورودی از کانسول دریافت می کنیم و در آرایه ی seq قرار می دهیم.

برای مثال فرض می کنیم این 4 رشته عبارت اند از:

- S[0] = ATCGGAAT
- S[1] = ATCGTTGAT
- S[2] = ATAGGTTTCAT
- S[3] = AGGAACCT

الگوریتم star.

1. برای الگوریتم star ابتدا باید رشته ی مرکزی را تعیین کنیم. برای این کار ابتدا برای رشته ی اول و تمام رشته های دیگر غیر از آن ،امتیاز هم تراز ی را با تابع alignment بدست می آوریم و با هم جمع می کنیم و در sumscore قرار می دهیم، سپس برای رشته ی دوم و سوم و چهارم نیز همین کار را انجام می دهیم . هر کدام sumscore بیش تری داشتند به عنوان رشته ی مرکزی انتخاب می شود و اندیس آن رشته در آرایه ی seq در i_max_sum نگه داری می شود.

```

354
355 # Select Center sequence
356 max_sum = float('-inf')
357 i_max_sum = 0
358 for i in range(len(seq)):
359     sumscore = 0
360     for j in range(len(seq)):
361         if i != j:
362             score, align_str1, align_str2 = alignment(seq[i], seq[j])
363             sumscore = sumscore + score
364
365     if sumscore > max_sum:
366         i_max_sum = i
367         max_sum = sumscore
368

```

امتیاز های محاسبه شده در هر مرحله برای رشته های مثال زده شده:

Alignment رشته ی seq[0] و seq[1]: -6

Alignment رشته ی seq[0] و seq[2]: -7

Alignment رشته ی seq[0] و seq[3]: -4

Sumscore برای seq[0]: -17

Alignment رشته ی seq[1] و seq[0]: -6

Alignment رشته ی seq[1] و seq[2]: -5

Alignment رشته ی seq[1] و seq[3]: -12

Sumscore برای seq[1]: -23

Alignment رشته ی seq[2] و seq[0]: -7

Alignment رشته ی seq[2] و seq[1]: -5

Alignment رشته ی seq[2] و seq[3]: -9

Sumscore برای seq[2]: -21

Alignment رشته ی seq[3] و seq[0]: -4

Alignment رشته ی seq[3] و seq[1]: -12

Alignment رشته ی seq[3] و seq[2]: 9-

Sumscore برای seq[3]: 25-

در آخر رشته ی seq[0] یا 'ATCGGAAT' با maximum, sumscore یعنی 17- به عنوان رشته ی مرکزی انتخاب می شود.

2. در قدم بعدی در الگوریتم star, pairwise alignment بین رشته ی مرکزی و تمام رشته های دیگر را بدست می آوریم. و در هر alignment, رشته ی align شده ی متناظر رشته ی مرکزی را در دیکشنری center_alignments و رشته ی align شده ی متناظر رشته ی دیگر را در seq_alignments قرار می دهیم. برای مثال اگر رشته ی مرکزی را رشته ی دوم با اندیس 1 فرض کنیم، با align کردن رشته ی مرکزی و رشته ی اول با اندیس 0،

مقدار ذخیره شده در seq_alignments: seq[0]: align_str2 for seq[0]

مقدار ذخیره شده در center_alignments: Sc: align_str1 for seq[0]

و در هر مرحله index رشته ای که با رشته ی مرکزی هم تراز می شود در index_array ذخیره می شود.

```
# pairwise alignment between each sequence with center
center_alignments = {}
seq_alignments = {}
score_array = []
for x in range(len(seq)):
    if seq[x] != seq[i_max_sum]:
        score, align_str1, align_str2 = alignment(seq[i_max_sum], seq[x])
        center_alignments[x] = align_str1
        seq_alignments[x] = align_str2
        score_array.append(x)
```

برای مثال برای رشته های مثال زده شده این گام به این صورت اعمال می شود:

```
pairwise alignment between Sc and S1
ATCGGA-AT
ATCGTTGAT
pairwise alignment between Sc and S2
ATCGGA--AT
ATAGGTTTCAT
pairwise alignment between Sc and S3
ATCGGAAT
AGGAACCT
```

و دیکشنری های center_alignments و seq_alignments به این صورت می شوند:

```
center_alignments dictionary:
{1: 'ATCGGA-AT', 2: 'ATCGGA--AT', 3: 'ATCGGAAT'}
seq_alignments dictionary:
{1: 'ATCGTTGAT', 2: 'ATAGGTTTCAT', 3: 'AGGAACCT'}
```

3. در گام بعد، تمام هم ترازها را با یک دیگر ادغام می کنیم. به ترتیب شروع می کنیم هم ترازها بین رشته ی اول در آرایه ی seq به غیر از رشته ی مرکزی و رشته ی مرکزی را که از مرحله ی قبل بدست آورده بودیم می

نویسیم سپس رشته های بعدی را به ترتیب براساس هم تراز ی آن ها با رشته ی مرکزی که در مرحله ی قبل داشتیم اضافه می کنیم و رشته ی مرکزی را آپدیت می کنیم در هر مرحله.

الگوریتم star قانون **once a gap, always a gap** پیروی می کند به این معنی که زمانی که گپی اضافه می شود این گپ ها در طول الگوریتم هیچ گاه حذف نمی شوند.

کد این قسمت به این صورت است که ابتدا یک **for** روی **index_array** داریم و اندیس رشته ای که در هر مرحله اضافه می شود را با **index** نمایش می دهیم.

در این قسمت در آرایه ی **final_array** در اندیس 0، رشته ی مرکزی در هر **alignment** که در مرحله قبل داشتیم را قرار می دهیم و با اضافه کردن رشته های هم تراز شده ی رشته ی مرکزی و رشته ی بعدی، **final_array[0]** را با رشته ی مرکزی **align** شده با رشته ی جدید به این صورت آپدیت می کنیم:

1. باید گپ های رشته ی مرکزی قبلی که در **final_array[0]** قرار داشت حفظ گردد. برای این کار اندیس گپ هایی که **final_array[0]** قبلی داشت را در **old_dash_indices** قرار می دهیم و گپ های رشته ی مرکزی جدید را در **new_dash_indices** قرار می دهیم.

```
# Add sequences in decreasing order of similarity score between sequence and center
final_array = []
for index in index_array:
    old_dash_indices = []
    new_dash_indices = []
    dash_indices = []

    if len(final_array) == 0:
        final_array.append(center_alignments[index])
    else:
        for i in range(len(final_array[0])):
            if final_array[0][i] == "-":
                old_dash_indices.append(i)
        for i in range(len(center_alignments[index])):
            if center_alignments[index][i] == "-":
                new_dash_indices.append(i)
```

2. سپس برای درست کردن جایگاه گپ های جدید و قدیمی، زمانی که می خواهیم آن ها را با هم در یک رشته قرار بدهیم، روی این دو آرایه **for** میزنیم تا اگر **index** گپی از یک آرایه بعد از **index** گپی در آرایه ی دیگر بود، به ازای هر گپی که پیش از آن قرار داشت **index** با 1 جمع می شود و اگر **index** ها با هم برابر شدند، آن ها را از هر دو آرایه حذف و در **dd** قرار می دهیم.

```
while i != new_length:
    while j != old_length:
        if len(new_dash_indices) == 0 or len(old_dash_indices) == 0:
            break

        if new_dash_indices[i] < old_dash_indices[j]:
            old_dash_indices[j] = old_dash_indices[j] + 1
            j = j + 1

        elif new_dash_indices[i] > old_dash_indices[j]:
            new_dash_indices[i] = new_dash_indices[i] + 1
            j = j + 1

        elif new_dash_indices[i] == old_dash_indices[j]:
            dd.append(new_dash_indices[i])
            new_dash_indices.remove(new_dash_indices[i])
            old_dash_indices.remove(old_dash_indices[j])
            j = len(old_dash_indices)
```

3. سپس جمع `old_dash_indices` و `new_dash_indices` و `dd` را در آرایه `dash_indices` قرار می دهیم و آن را مرتب می کنیم. سپس تمام گپ های با اندیس های در این آرایه را به ترتیب، به رشته ی مرکزی اضافه می کنیم تا رشته ی مرکزی `align` شده ی جدید در هر مرحله بدست آید و آن را جایگزین `final_array[0]` می کنیم.

```
dash_Indices = new_dash_Indices + old_dash_Indices+ dd
dash_Indices.sort()
test_seq = seq[i_max_sum]
for i in dash_Indices:
    test_seq = test_seq[:i] + "-" + test_seq[i:]
final_array[0] = test_seq

for i in range(1, len(final_array)):
```

بعد از آپدیت کردن `final_array[0]`، رشته ی `align` شده با رشته ی مرکزی که در هر مرحله اضافه می شود و آن را در `final_array` قرار می دهیم نیز باید چک شود که اگر طول کم تر از `final_array[0]` جدید داشت، گپ های قدیمی رشته ی مرکزی به آن اضافه گردد و رشته های قبلی ای که در `final_array` موجود بودند باید چک شوند که اگر طول کم تر از `final_array[0]` جدید داشتند باید گپ های جدید در رشته ی مرکزی به آن ها اضافه گردد.

```
for i in range(1, len(final_array)):
    if len(final_array[i]) < len(final_array[0]):
        for j in new_dash_Indices:
            final_array[i] = final_array[i][:j] + "-" + final_array[i][j:]
    if len(seq_alignments[index]) < len(final_array[0]):
        t = seq_alignments[index]
        for j in old_dash_Indices:
            t = t[:j] + "-" + t[j:]
        final_array.append(t)
    else:
        final_array.append(seq_alignments[index])
```

برای رشته های مثال زده شده، در هر مرحله با اضافه کردن هر کدام از رشته ها به ترتیب به `MSA`، `old_dash_indices` و `new_dash_indices` و `dash_indices` به این صورت می شود:

```
final_array by adding seq[1]
['ATCGGA-AT', 'ATCGTTGAT']
****
old dash indices by adding seq[2]
[]
new dash indices by adding seq[2]
[7]
dash indices by adding seq[2]
[6, 7]
final_array by adding seq[2]
['ATCGGA--AT', 'ATCGTTG-AT', 'ATAGGTTTCAT']
****
old dash indices by adding seq[3]
[6, 7]
new dash indices by adding seq[3]
[]
dash indices by adding seq[3]
[6, 7]
final_array by adding seq[3]
['ATCGGA--AT', 'ATCGTTG-AT', 'ATAGGTTTCAT', 'AGGAAC--CT']
****
```

Looks like you're using NumPy

4. در آخر برای چاپ کردن رشته های خروجی چک می کنیم اگر رشته ی مرکزی رشته ی با اندیس 0 نبود، پس باید ترتیب المان های `final_array` را عوض کنیم چون `align` شده ی رشته ی مرکزی در `final_array[0]` قرار دارد.

و سپس `MSA` نهایی که در `final_array` قرار داشت را در خروجی چاپ می کنیم.

```
if i_max_sum != 0:
    for i in range(i_max_sum):
        final_array[i], final_array[i+1] = final_array[i+1], final_array[i]
    for i in final_array:
        print(''.join(i))
```

برای مثال خروجی رشته های فوق به این صورت می گردد:

```
ATCGGA--AT
ATCGTTG-AT
ATAGGTTCAT
AGGAAC--CT
```